

BATMAN İLİ EKONOMİK GÖRÜNÜMÜ

Dr. Gökhan KARHAN

Batman Üniversitesi

gokhan.karhan@batman.edu.tr

İÇİNDEKİLER

1. İLLERİN YAŞAM ENDEKSİNE GÖRE BATMAN İLİNİN DURUMU

2. NÜFUS

3. GÖÇ HIZI VE NET GÖÇ DEĞERİ

4. EKONOMİK YAPI

5. İŞSİZLİK ORANLARI

6. FİNANSAL DURUM

7. TARIM

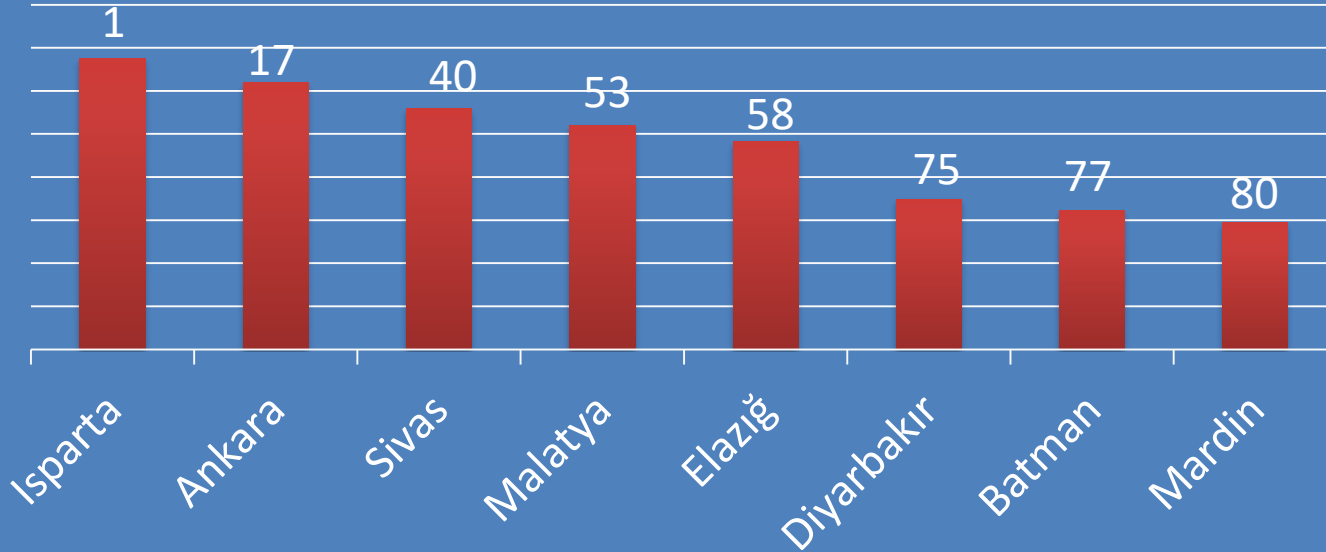
8. TURİZM

9. EĞİTİM

10. SAĞLIK

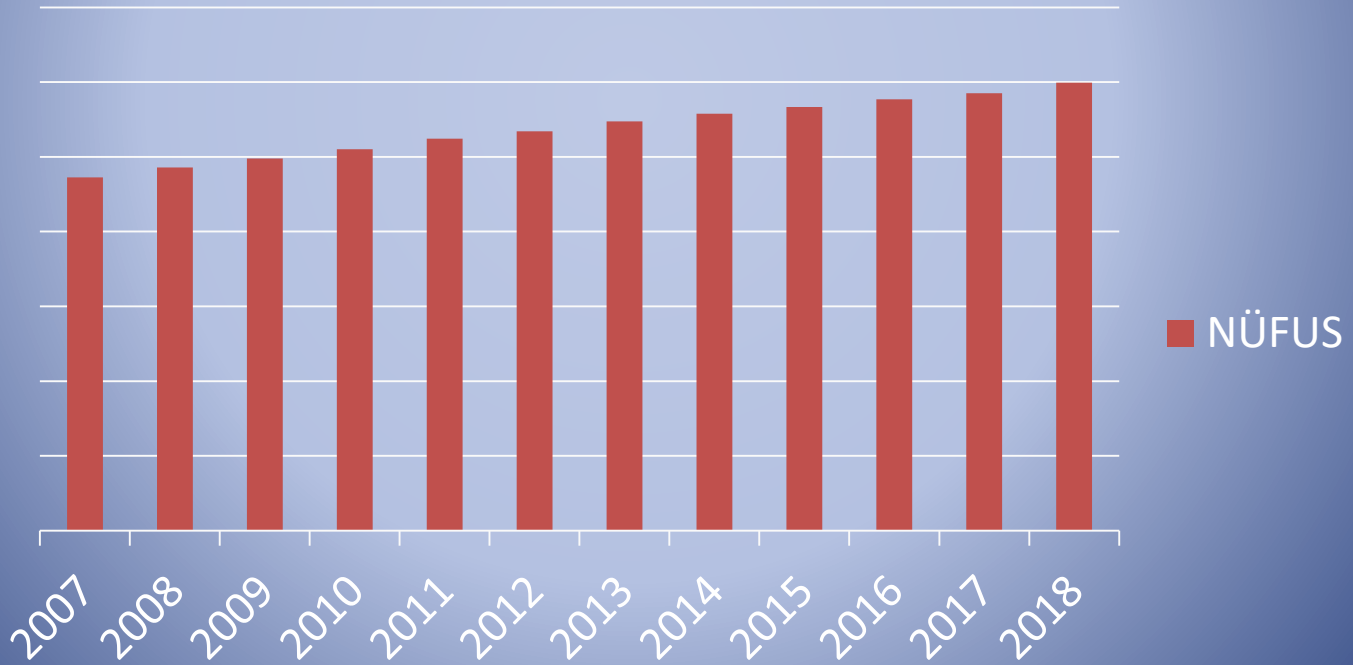
İLLERİN YAŞAM ENDEKSİNE GÖRE BATMAN İLİNİN DURUMU

- TÜİK tarafından hesaplanan illerde yaşam endeksi, bireylerin ve hane halklarının yaşamını objektif ve sübjektif ölçütler kullanarak yaşam boyutları ayırımında yerel düzeyde ölçmeye, karşılaştırmaya ve zaman içinde izlemeye yönelik bir endeks çalışmasıdır. İllerde Yaşam Endeksi (2015) sıralamasına göre Batman ili sıralaması 77'dir.

NÜFUS

- Batman ilinin 2018 yılı nüfus sayımına göre toplam nüfusu 599.103'tür. 2007-2018 yılları arası toplam nüfus yaklaşık %27 artmıştır.

GÖÇ HIZI VE NET GÖÇ DEĞERİ

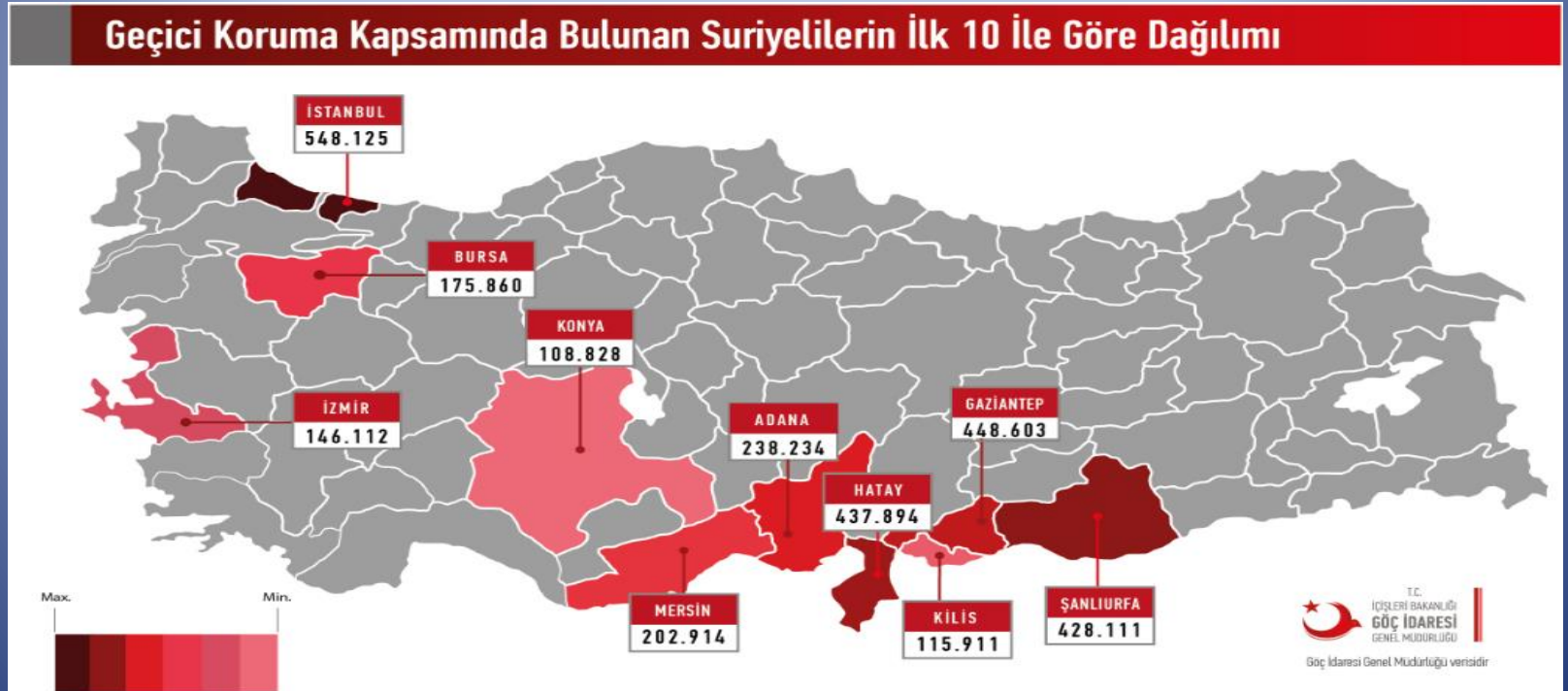
- 2018 yılı içerisinde Batman ilinin net göçü 574'tür. Bu durum net göç hızının yaklaşık olarak %1 civarında olduğunu göstermektedir. Son yıllarda sürekli göç veren Batman ilinin 2018 yılında göç aldığı anlaşılmaktadır.

TÜRKİYE İLLER NET GÖÇ HIZI HARİTASI (2018 YILI)

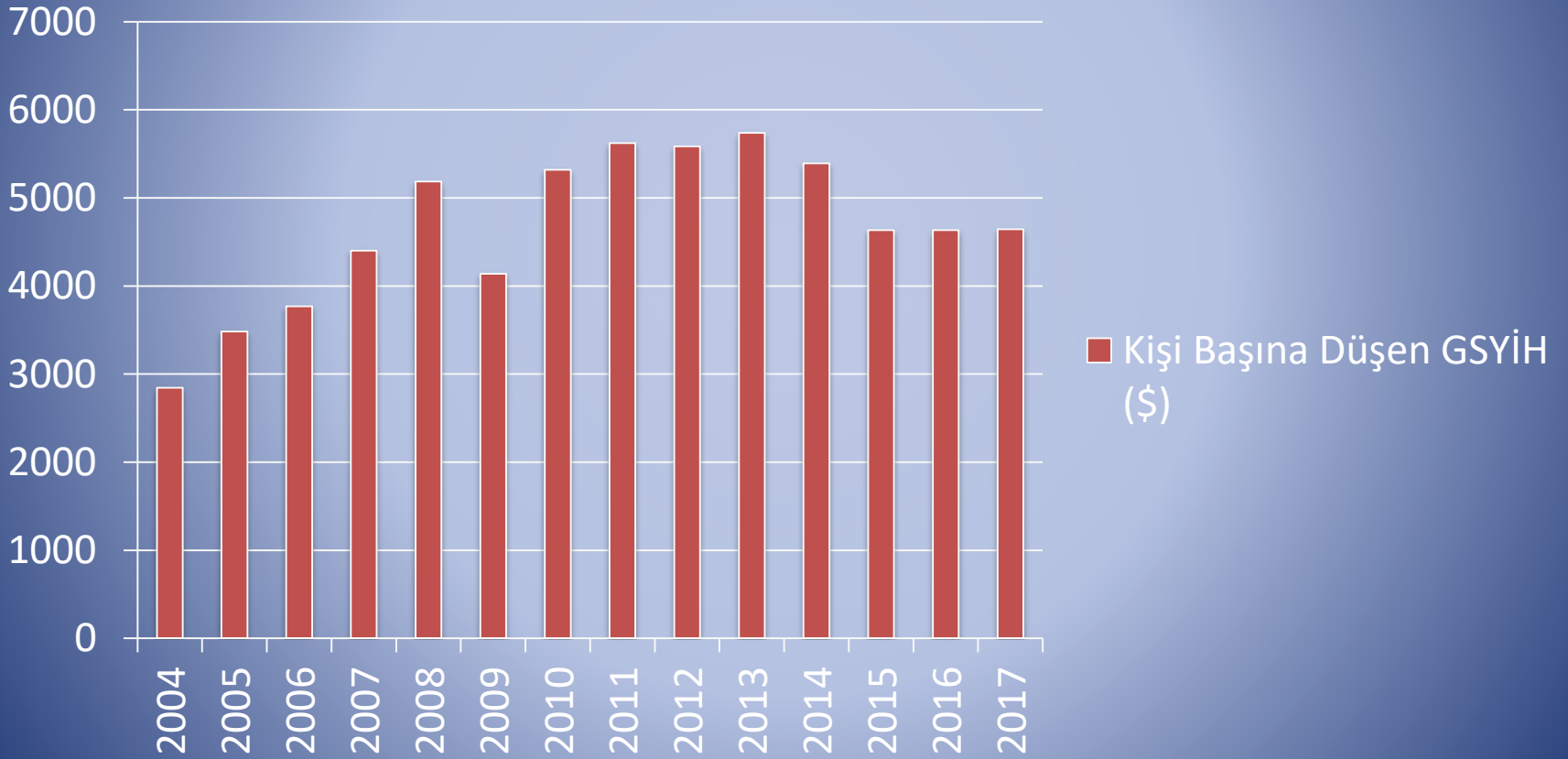
GÖÇ

- Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2019 verilerine göre Batman ilinde geçici koruma kapsamında bulunan Suriyeli göçmen sayısı 22.414'tür. Bu verilere göre Batman ilinde kayıtlı Suriyeli göçmen sayısı toplam nüfusun %3,74'üne karşılık gelmektedir.

EKONOMİK YAPI

Batman İli Kişi Başına Düşen GSYİH (\$)

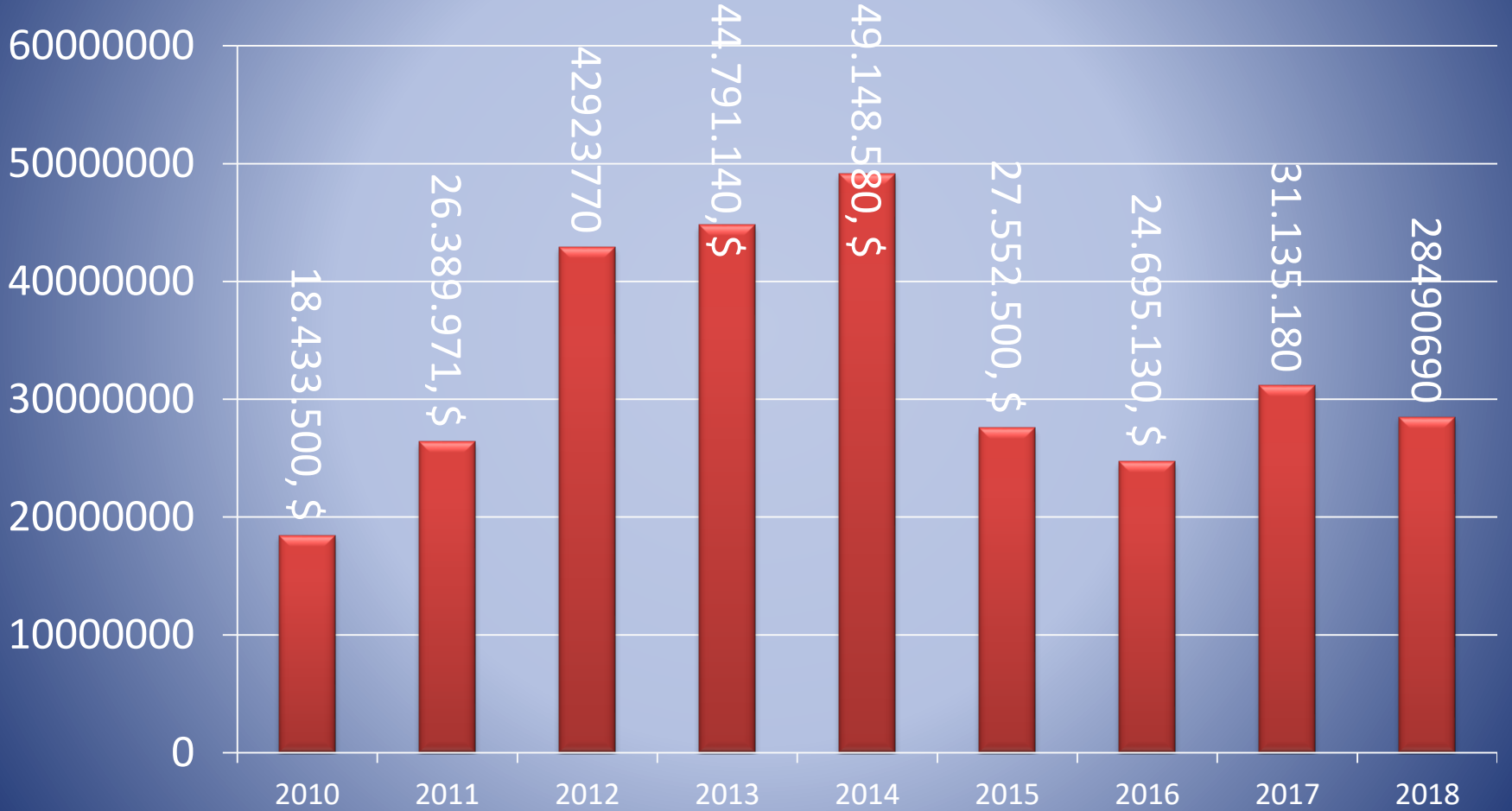
EKONOMİK YAPI

2017 Yılı İller Arası Ticaret Verileri (En çok mal satılan 5 il)

BATMAN	4.117.229.131 ₺
ANKARA	2.006.917.606 ₺
İSTANBUL	1.413.756.568 ₺
DİYARBAKIR	559.222.620 ₺
MARDİN	228.821.929 ₺
İZMİR	200.222.828 ₺

Batman ili en yüksek satışı kendi içine sonrasında ise sırasıyla Ankara, İstanbul, Diyarbakır, Mardin ve İzmir illerine yapmaktadır.

BATMAN İLİ İHRACAT TUTARLARI YILLARA GÖRE

En Çok İhracat Yapılan Ülkeler

- Tabloda son 5 yıl içerisinde en çok ihracat yapılan ülkeler görülmektedir. Bu ülkelerden Irak ilk sırada yer almaktadır. Almanya'ya yapılan ihracat ise 2016 yılı ihracat tutarının altında kalmıştır. Rusya ve Ukrayna'ya 2018 yılında ihracat yapılmamıştır. Bu ülkelerin yerini sırasıyla Moritanya ve Libya almıştır.

ÜLKE	2016 (1000\$)	2017 (1000\$)	2018 (1000\$)
IRAK	20.915,87	23.552,32	22.343,32
ALMANYA	274,11	4.010,91	187,66
RUSYA	93,04	518,67	0
UKRAYNA	770,36	466,72	0
BAE	286,16	454,45	211,37

Batman İhracatının Türkiye İhracatı İçindeki Payı (2010-2018)

Toplam İhracattaki Payımız

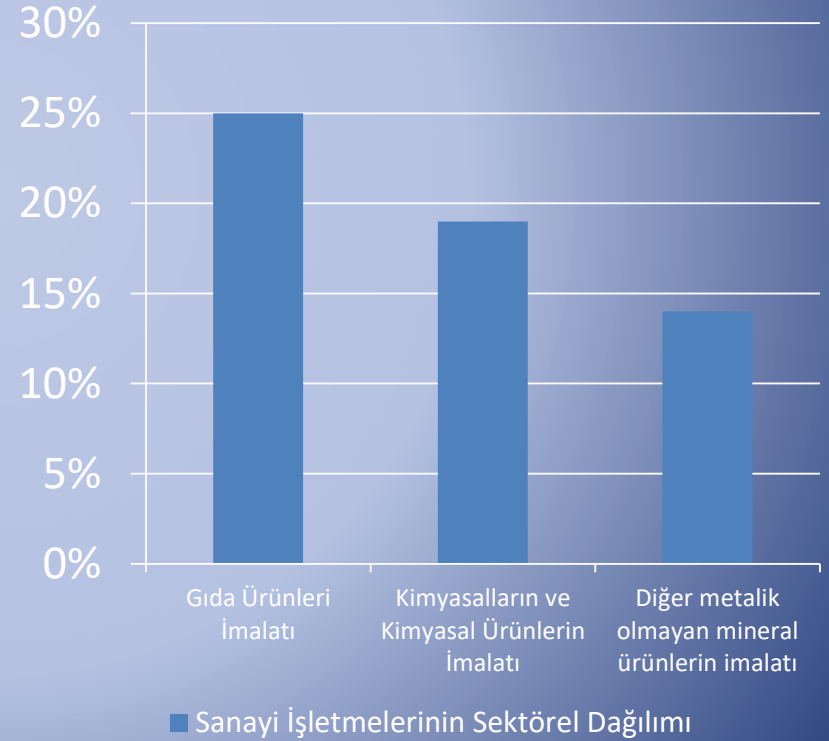

Batman ilinin toplam ihracattaki payı 2018 yılında, 2010 yılı seviyesine gerilemiştir. Bu durumun oluşmasında 2018 yılı Türkiye ihracatının Cumhuriyet tarihinin en yüksek ihracat tutarı olmasının da payı vardır.

Batman İlinde Sanayi İşletmelerinin Sektörel Dağılımı (2017 yılı)

- Batman ilinde bulunan sanayi işletmelerinin sektörel dağılımına bakıldığında, %25'lik bir oran ile gıda ürünleri imalatı, %19'luk bir oran ile kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı, %14'lük bir oran ile diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatının ilk üç sırada olduğu görülmektedir.
- Batman ilinde sanayide çalışanların, %31'i ham petrol ve doğal gaz çıkarımı, %13'ü tekstil ürünleri imalatı sektörlerinde istihdam edilmektedir. İstihdamın %77'si işçi, %4'ü mühendistir. Batman ilinde bulunan sanayi işletmelerinin %21'i mikro ölçekli, %64'ü küçük ölçekli, %13'ü orta ölçekli, % 2'si büyük ölçekli işletmelerdir

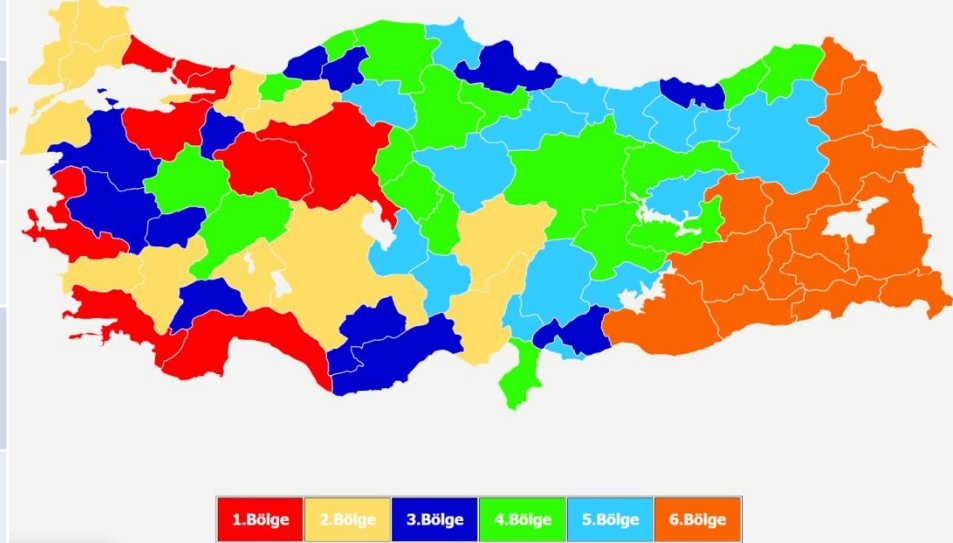
Sanayi İşletmelerinin Sektörel Dağılımı

İŞSİZLİK ORANLARI

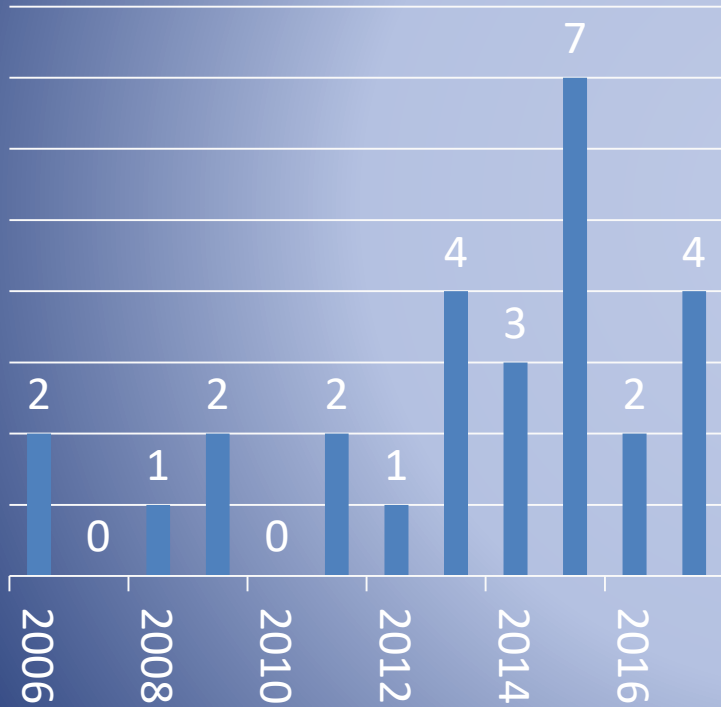
Yıllar	İl/ Bölge	İşsizlik Oranı	Türkiye Geneli İşsizlik Oranı
2011	Batman	14,1	9,8
2012	Batman	25,0	9,2
2013	Batman	23,4	9,7
2014	Batman	24,4	9,9
2015	TRC3 Bölgesi	24,8	10,3
2016	TRC3 Bölgesi	28,3	10,9
2017	TRC3 Bölgesi	26,9	10,9
2018	TRC3 Bölgesi	25,0	11

İşsizlik oranları yıllara göre değişiklik göstermekle beraber işsizlik oranının en yüksek olduğu 2016 yılından itibaren azalmaya başlamıştır. İşsizliğin azalmasındaki en önemli faktör batman ilinin yatırım teşviklerinde öncelikli bölge statüsünde olmasıdır.

Batman İlinden Yapılan Patent Başvuruları

Batman İlinden Yapılan Patent Başvuruları

- Tabloda Batman ilinden yapılan patent başvurularının yıllara göre dağılımı görülmektedir. Öte yandan her ikisi de 2016 yılında olmak üzere sadece 2 adet tescil alınmıştır.
- Son olarak Batman Ticaret ve Sanayi Odası tarafından 2017 yılı içerisinde Sason Çileği' için coğrafi işaret başvurusu yapılmıştır. Değerlendirme devam etmektedir.

TARIM

Batman İli Arazisinin Niteliklerine Göre Mevcut Dağılımı (2017)								
	Arazinin Cinsi	Merkez	Beşiri	Gercüş	Hasankeyf	Kozluk	Sason	Toplam
Tahıllar ve diğer bitkisel ürünlerin alanı	Tarla arazisi (Sulu)	40.524	35.800	185	1.250	39.290	201	117.250
	Tarla arazisi (Kuru)	99.068	300.000	96.342	8.035	167.621	217	671.283
	Toplam Alan	139.592	335.800	96.527	9.285	206.911	418	788.533
Nadas Alanı		150	1.000	175	1.000	1.000	580	3.905
	Bağ Arazisi	1.000	2.500	49.950	5300	3.975	500	63.225
	Bahçe Arazisi	4.550	23.425	14.299	3.020	3.520	7	48.921
	Toplam Alan	5.550	25.925	64.349	8.320	7.595	1.607	113.346
Sebze bahçeleri		4.621	6.500	7.221	3.480	6.900	386	29.108
Tarım Arazileri Toplamı		149.913	369.225	168.272	22.085	222.406	2.991	934.892

İl yüzölçümü 465.921 ha olup, bunun % 34'ünü (156.980 ha) tarım yapılan alanlar oluşturmaktadır. İlde daha çok tarla tarımı 78 853 ha'lık bir alanda sürdürülürken, meyve ve sebze alanı olarak 14 245 ha alan kullanılmaktadır. Tarla tarımı yapılan alanın 67 128 ha'lık kısmında kuru tarım yapılmakta olup, bu alanlarda buğday, arpa, kırmızı mercimek ve nohut üretimi yapılmaktadır. Batman ili meyvecilik üretimi bakımından önemli potansiyele sahiptir. Meyvecilik faaliyetin yürütüldüğü 11 335 ha'lık alanda ana ürün olarak antepfıstığı 3881 ha'lık alan ile ilk sırada yer alırken 1 646 ton üretim değerine sahiptir. Bunu sofralık çekirdekli üzüm çeşidi takip etmekte olup 6 323 ha alanda bağcılık faaliyeti sürdürülmektedir.

TURİZM

- Batman ilinde 2017 yılı içerisinde konaklayan yerli ve yabancı turist sayısı tabloda verilmiştir.

İLÇELER	TESİSE GELİŞ SAYISI			ORTALAMA KALIŞ SÜRESİ			DOLULUK ORANI(%)		
	YABANCI	YERLİ	TOPLAM	YABANCI	YERLİ	TOPLAM	YABANCI	YERLİ	TOPLAM
Beşiri	4	373	377	2,25	7,68	7,63	0,14	44,23	44,37
Kozluk	9	98	107	2,22	2,13	2,14	0,81	8,50	9,31
Merkez	630	28 689	29 319	2,17	1,62	1,63	0,78	26,49	27,27
Gercüş	13	1 514	1 527	6,23	6,35	6,35	0,40	47,69	48,10
Sason	5	289	294	2,40	2,16	2,16	0,77	40,00	40,77
Toplam	661	30 963	31 624	2,25	1,93	1,94	0,72	29,01	29,73

EĞİTİM

	İlk ve ortaokul /Derslik başına düşen öğrenci sayısı	İlkokul /Öğretmen başına düşen öğrenci sayısı
2012	39	24
2013	38	24
2014	32	24
2015	29	23
2016	27	20
2017	26	19

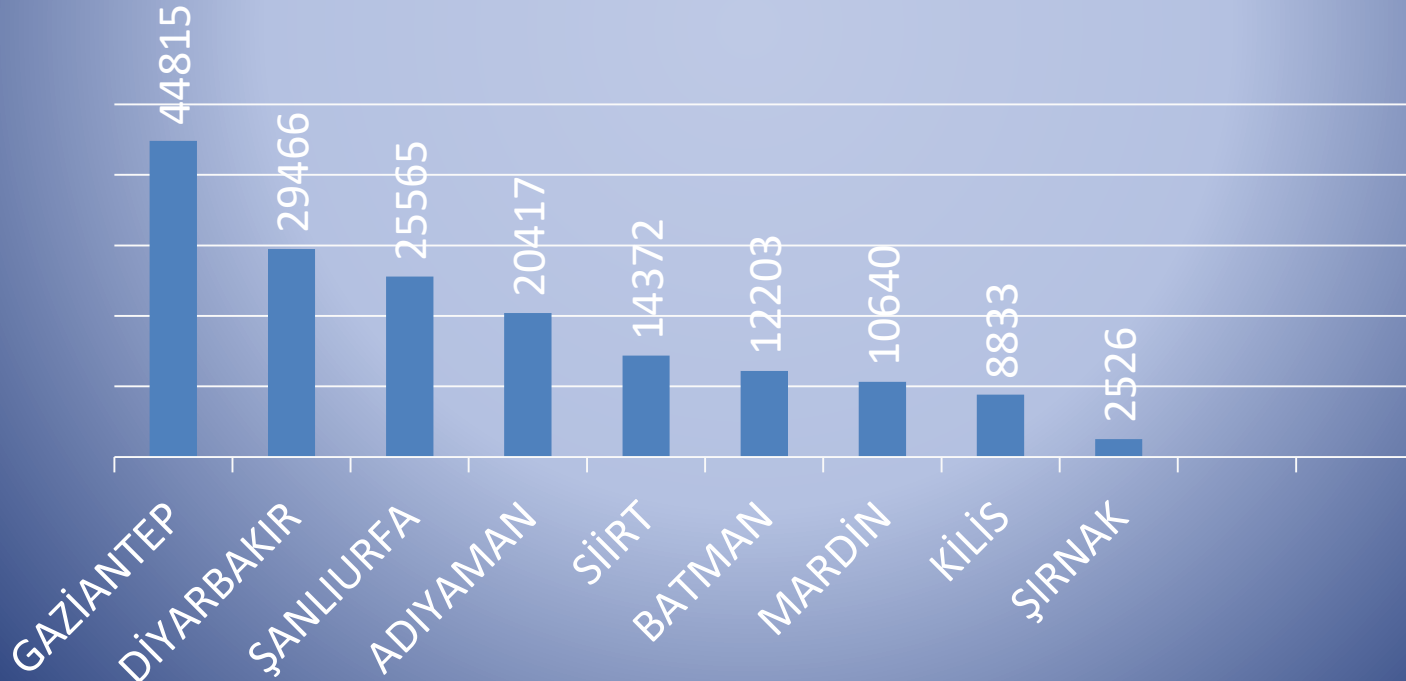
Son yıllarda hizmete açılan okullarla birlikte derslik başına düşen öğrenci sayısı ve öğretmen başına düşen öğrenci sayısı ciddi oranda azalmıştır.

EĞİTİM

YÖK verilerine göre Batman Üniversitesi Güneydoğu Anadolu Bölgesinde en çok tercih edilen 6. üniversite konumundadır.

- Batman üniversitesinde 2018-2019 öğretim yılı için öğrenim gören öğrenci sayısı 12.203 olarak gerçekleşmiştir. Bölgeye göre öğrenci sayısının yeterli olduğu söylenemez.

Güneydoğu Anadolu Bölgesindeki Üniversiteleri Tercih Eden Öğrenci Sayısı (2018-2019)

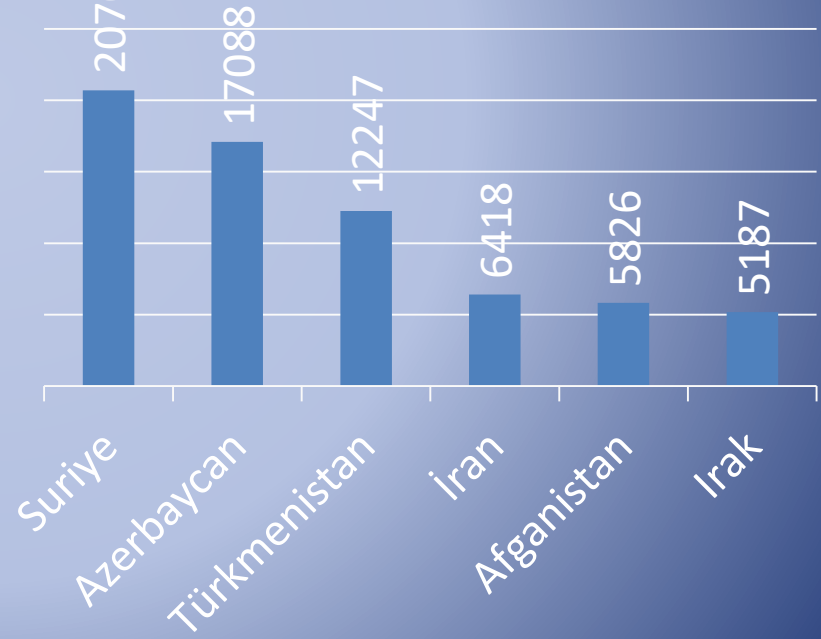

EĞİTİM

Batman Üniversitesi'ne 2017-2018 öğretim döneminde gelen yabancı uyruklu öğrenci sayısı 151'dir. Tabloda görüleceği üzere gelen yabancı uyruklu öğrencinin yaklaşık %72'sinin Suriye uyruklu öğrencilerden oluştuğu görülmektedir.

Uyruk	Erkek	Kadın	Toplam
AFGANİSTAN İSLAM CUMHURİYETİ	2	2	4
ALMANYA FEDERAL CUMHURİYETİ	0	1	1
AZERBAYCAN CUMHURİYETİ	1	1	2
BULGARİSTAN CUMHURİYETİ	0	1	1
KAMERUN CUMHURİYETİ	1	0	1
KORE CUMHURİYETİ	1	0	1
LİBYA DEVLETİ	1	0	1
SOMALİ FEDERAL CUMHURİYETİ	1	0	1
SUDAN CUMHURİYETİ	1	0	1
SURİYE ARAP CUMHURİYETİ	59	51	110
TÜRKMENİSTAN	9	2	11
YEMEN CUMHURİYETİ	7	1	8
ÇAD CUMHURİYETİ	8	0	8
ÜRDÜN HAŞİMİ KRALLIĞI	1	0	1
	92	59	151

Türkiye'yi tercih eden yabancı uyruklu öğrenci sayısı (Uyruklarına göre ilk Altı Ülke)

SAĞLIK

BATMAN İLİNDEKİ SAĞLIK PERSONELİ SAYISI (2017)

Toplam hekim	Uzman hekim	Pratisyen hekim	Asistan hekim	Diş Hekimi	Hemşire	Diğer sağlık personeli	Ebe	Eczacı
716	355	361	-	82	1 096	1 022	323	138

TÜİK 2017 verilerine göre batman ilinde faaliyet gösteren 5 'i özel 6'sı kamuya ait toplam 11 hastane bulunmaktadır. Bu hastaneler toplam 1316 yatak kapasitesine sahiptir.